

Sygn. akt I NSP 324/22

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maria Szczepaniec

SSN Paweł Wojciechowski

w sprawie ze skargi B. N.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki
w postępowaniu przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie w sprawie
o sygn. VI ACa 1560/17,

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 1 lutego 2023 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

B. N. (dalej również: „skarżąca”) pismem z 4 października 2022 r., reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika radcę prawnego M. K., działając na podstawie art. 2 ust. 1, art. 3 pkt 5, art. 4 ust. 1b i art. 5 ust. 1-2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznawania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (tekst jedn. Dz.U. 2018, poz. 75 z późn. zm., dalej: ustawa o skardze na przewlekłość postępowania) wniosła skargę na przewlekłość postępowania w sprawie o częściowe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego i zapłatę toczącego się przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie pod sygn. VI ACa 1560/17.

Skarżąca domaga się:

1. stwierdzenia, że w postępowaniu w sprawie o częściowe pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego i zapłatę, toczącym się obecnie przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie, VI ACa 1560/17 nastąpiło naruszenie prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jako że postępowanie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych;
2. nakazania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie rozpoznania sprawy w terminie miesiąca od chwili prawomocności postanowienia uwzględniającego skargę oraz podjęcia postępowania, gdyby w chwili wydania postanowienia uwzględniającego skargę było ono zawieszone,
3. przyznania od Skarbu Państwa sumy pieniężnej w wysokości 20 000 zł;
4. doręczenia postanowienia uwzględniającego skargę Prezesowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie celem podjęcia czynności nadzoru przewidzianych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz.U. z 2020, poz. 2072 z późn. zm.);
5. rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu skargi na przewlekłość postępowania wskazano, że postępowanie, którego dotyczy niniejsza skarga trwa prawie 18 lat (od stycznia 2005 r.), z czego przed Sądem Apelacyjnym w Warszawie ponad 5 lat (od sierpnia 2017 r.). Co jednak istotne w ocenie skarżącej, przedmiotowa sprawa nie jest zawiła od strony faktycznej oraz prawnej. Przeciwnie, sprawa ma charakter standardowy, nie są sporządzane specyficzne opinie prawne, nie są przesłuchiwać liczni świadkowie, nie powstają też zagadnienia prawne przedstawiane do rozwiązania innym gremiom sądowym. W ocenie skarżącej opieszałość w prawomocnym zakończeniu postępowania na etapie Sądu Apelacyjnego w Warszawie jest podyktowana intencjonalnym jego przewlekaniem przez stronę powodową. Sam zaś Sąd Apelacyjny w Warszawie, wbrew art. 6 § 1 k.p.c. nie tylko temu przewlekaniu nie przeciwdziała, ale je afirmuje i w rażący sposób pogłębia naruszając prawo skarżącej do sądu i wyrządzając jej doniosłe szkody materialne.

Podnosząc liczne argumenty w skardze na przewlekłość postępowania skarżąca wniosła jak we wstępie.

Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie pismem z 16 grudnia 2022 r., na podstawie art. 10 ust. 3 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania zgłosił swój udział w sprawie oraz wniósł o oddalenie skargi na przewlekłość postępowania przytaczając w tym zakresie liczne argumenty.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niezasadna i zasługuje na oddalenie.

Zgodnie z treścią art. 2 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, strona może wnieść skargę na stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Ustawodawca nie skonkretyzował wprost terminu, po upływie którego należy uznać, że dochodzi do przewlekłości postępowania. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że o przewlekłości postępowania apelacyjnego, co do zasady, można mówić w razie beczynności sądu drugiej instancji polegającej na niewyznaczeniu rozprawy apelacyjnej w ciągu 12 miesięcy od daty wpłynięcia apelacji (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 maja 2005 r., III SPP 96/05; z 18 maja 2016 r., III SPP 53/16; z 7 marca 2017 r., III SPP 6/17; z 13 grudnia 2018 r., I NSP 62/18; z 27 marca 2019 r., I NSP 88/18; z 5 kwietnia 2022 r., I NSP 66/22; z 7 lipca 2022 r., I NSP 204/22). Dla oceny, czy w danej sprawie doszło do przewlekłości postępowania, znaczenie ma nie tylko sam sztywny upływ czasu, ale wymagają również rozważenia wszystkie okoliczności wpływające na przebieg postępowania, w tym sprawność podejmowanych przez sąd czynności oraz postępowanie skarżącego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że przewlekłość postępowania może nastąpić zarówno wtedy, gdy sąd nie podejmuje żadnych czynności, jak i wtedy, gdy je podejmuje, ale są one nieprawidłowe i w ich następstwie

dochodzi do zwłoki w rozpatrzeniu sprawy (np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 24 lutego 2016 r., III SPP 53/15; z 12 stycznia 2022 r., I NSP 234/21).

W niniejszej sprawie nie można stwierdzić takich wadliwości. Przeprowadzona analiza akt sprawy VI ACa 1560/17 pozwala na odtworzenie czynności podejmowanych przez Sąd Apelacyjny w Warszawie i pozwala na stwierdzenie, że w postępowaniu objętym skargą na przewlekłość postępowania podejmowano czynności, które zmierzały w istocie do jak najszybszego jej rozpoznania. Akta sprawy apelacyjnej wpłynęły do Sądu Apelacyjnego w Warszawie 3 sierpnia 2017 r. (k. 1610 akt sądowych). Następnie strona powodowa została wezwana do usunięcia braków apelacji (k. 1611 akt sądowych). Pismem z 12 września 2017 r. wniesiono odpowiedź na apelację (k. 1626 akt sądowych). W ramach toczącego się później postępowania rozpatrywano liczne wnioski procesowe na przestrzeni 2018 r. (przykładowo k. 1650, 1651, 1652 akt sądowych). Sąd Najwyższy stwierdza też, że pierwotnie Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 12 listopada 2019 r., VI ACa 1560/17, na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawiesił postępowanie apelacyjne (k. 1908 akt sądowych). Następnie, pismem z 17 grudnia 2019 r. Polski Związek D. wniósł o zabezpieczenie roszczeń (k. 1916 akt sądowych). W wyniku powyższego Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 23 marca 2021 r., VI ACa 1560/17 wniosek oddalił (k. 1952 akt sądowych), a następnie postanowieniem z 2 grudnia 2021 r., VI ACa 1560/17 podjął zawieszone postępowanie apelacyjne (k. 1972 akt sądowych). Rozprawa apelacyjna odbyła się 22 marca 2022 r. (k. 1995 akt sądowych), przy czym Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 22 kwietnia 2022 r. odroczył publikację orzeczenia do dnia 29 kwietnia 2022 r. (k. 2003 akt sądowych). Ostatecznie Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 29 kwietnia 2022 r., VI ACa 1560/17 zamkniętą rozprawę otworzył na nowo (k. 2006 akt sądowych).

W świetle powyższych ustaleń i przytoczonego wyżej, utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego, nie ulega wątpliwości, że przyjmowany w orzecznictwie dłuższy niż dwunastomiesięczny czas oczekiwania na wyznaczenie rozprawy apelacyjnej nie oznacza, iż doszło do przewlekłości postępowania. Zachodzi ona, gdy postępowanie jest długotrwałe, prowadzone

rozwlekle i trwa ponad konieczność wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnych do rozstrzygnięcia, będących w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu. Aby rozstrzygnąć zatem, czy zwłoka w dokonaniu czynności jest nieuzasadniona, należy rozważyć nie tylko okres zaniechania jej dokonania, ale także konkretne realia sprawy i jej kontekst sytuacyjny. Należy przy tym pamiętać, że czas trwania postępowania wyznaczany jest nie tylko poprzez czynności sądu, ale także przez aktywność stron (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 25 listopada 2020 r., I NSP 163/20). Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy zatem w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie. Dokonując tej oceny, uwzględnia się łączny dotychczasowy czas postępowania od jego wszczęcia do chwili rozpoznania skargi, niezależnie od tego, na jakim etapie skarga została wniesiona, a także charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej złożoności, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (art. 2 ust. 2 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania).

Wobec powyższego, Sąd Najwyższy w składzie orzekającym w niniejszej sprawie stwierdza, że całościowa ocena analizowanego postępowania nie może prowadzić do uwzględnienia skargi. Ostatecznie należy też zauważyć, że Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z 29 kwietnia 2022 r., VI ACa 1560/17 zamkniętą rozprawę otworzył na nowo (k. 2006 akt sądowych), a także zwrócił się do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy-Woli w Warszawie o nadesłanie akt egzekucyjnych sygn. KM 15139/10 z wniosku B. N. przeciwko dłużnikowi P. Okręgowy Zarząd w P. wraz z zawartym w aktach tytułem wykonawczym, wydanym na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z 16 grudnia 2019 r., XII C 1210/06. Tym samym, trudno uznać, aby w niniejszej sprawie wobec podjęcia czynności procesowych nastąpiła przewlekłość postępowania. W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania w sprawie VI ACa 1560/17 jest bezzasadne, bezzasadne są też w

konsekwencji dalsze żądania B. M.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy o skardze na przewlekłość postępowania, orzekł jak w sentencji.